

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 19C/77/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7711204225
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agáta Štefaničová
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2013:7711204225.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, samosudkyňou Mgr. Agátou Štefaničovou, v právnej veci žalobcu E. zastúpeného JUDr. Antonom Hencovským, advokátom, Františkánska 3, 040 01 Košice, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, so sídlom 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, o zaplatenie 24 810,36 Eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Konanie v časti o zaplatenie 2 637,06 Eur **z a s t a v u j e.**

II. Návrh v časti o zaplatenie 22 173,30 Eur **z a m i e t a.**

III. Žalovanému náhradu trov konania **n e p r i z n á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 28.3.2011 domáhal proti žalovanému zaplatenia 24 810,36 Eur. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 9C/1263/01 bolo dňa 26.6.2006 rozhodnuté v právnej veci žalobcu proti žalovanému Chemstro, a.s. Strážske za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Sociálnej poisťovne, ktorá v tomto konaní vystupuje ako žalobca o náhradu škody na zdraví tak, že spoločnosť Chemstro, a.s. Strážske bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi odškodnenie na zdraví vo výške 2.985.937,50 Sk do 60 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu. Na základe podaných odvolaní zo strany účastníkov konania Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že zvýšil výšku priznaného odškodnenia na sumu 6.655.312,50 Sk, ktoré bol povinný Chemstro, a.s. Strážske zaplatiť do 5-tich dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie Krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 23.6.2008 a stalo vykonateľným 29.6.2008. Rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný aj vedľajší účastník (v tomto konaní žalovaný), v ktorom žiadali, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil, a vec vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd dovolanie zamietol, a následne žalovaný ako vedľajší účastník pristúpil k plneniu súdom uloženej povinnosti, a dňa 4.9.2009 došlo k pripísaniu náhrady škody na účet žalobcu. Žalobca dňa 30.4.2010 zaslal žalovanému výzvu na zaplatenie, ktorého žiadal, aby ako nástupca práv a povinností vzniknutých zo zákonného poistenia za škodu spôsobenú v dôsledku pracovného úrazu mu zaplatil úroky z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 99 114,97 Eur od 15.7.2008 do zaplatenia, t.j., za obdobie od nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 220 915,90 Eur, do 4.9.2009 t.j., do pripísania splatnej peňažnej pohľadávky na účet žalobcu. Nakoľko žalovaný napriek písomnej výzve odmieta uhradiť žalobcovi príslušenstvo splatnej pohľadávky, žalobca sa domáha zaplatenia úrokov z omeškania za obdobie od 30.6.2008 do 4.9.2009 t.j. sumy 24 810,36 Eur. Pasívnu legitimáciu žalovaného ako nástupcu práv a povinností vzniknutých zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú v dôsledku pracovného úrazu žalobcu potvrdil v skutkovo a právne totožnej veci, za účasti tých istých účastníkov

konania Okresný súd Michalovce v rozsudku zo dňa 19.12.2008, sp.zn. 10C/175/2008 na základe, ktorého bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 2.985.937,50 Sk s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 30.6.2008 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Rozsudku časovo predchádzalo vydanie platobného rozkazu 10Ro/324/2008, voči ktorému podal žalovaný odpor. Pasívnu legitimitáciu žalovaného analogicky podporuje aj právny názor obsiahnutý v rozsudku Najvyššieho súdu SR 2 Cdo 202/2004. Žalobca zdôraznil, že žalovaný po zamietnutí dovolania pristúpil bez námietok k plneniu rozsudku Krajského súdu v Košiciach, a to právoplatne uloženej povinnosti a dňa 4.9.2009 plnil na účet žalobcu istinu vo výške 220 915,90 Eur. Vzhľadom na uvedené žalobcovi nie je známy dôvod, pre ktorý by mu žalovaný nemal zároveň uhradiť aj vzniknuté úroky z omeškania. V dôsledku odmietnutia žalovaného uhradiť žalobcovi súdom právoplatne a vykonateľne priznané odškodnenie riadne a včas, domáha sa žalobca zaplatenia príslušenstva splatnej pohľadávky prostredníctvom súdu.

Po začatí pojednávania žalobca zobral návrh v časti istiny 2637,06 Eur späť. Žalovaná so späťvzatím návrhu súhlasila, preto súd konanie podľa § 96 ods. 1,2 O.s.p. v tejto časti zastavil.

Žalovaný s návrhom nesúhlasil. Uviedol, že Sociálna poisťovňa sa nedostala do omeškania s úhradou nárokov žalobcu, pretože právoplatnými rozhodnutiami súdov bol k náhrade škody zaviazaný zamestnávateľ žalobcu, t.j. Chemstro, a.s. Strážske a Sociálna poisťovňa nemohla bez ďalších úkonov a dodržania riadneho zákonného postupu pristúpiť k vyplateniu nárokov žalobcovi. Poukázala na to, že Sociálna poisťovňa ako správkyňa verejných financií môže uhrádzať nároky poistencov, o ktorých rozhodujú súdy iba na základe ich právoplatných rozhodnutí, a pokiaľ Sociálna poisťovňa má pochybnosť, napr. o výške požadovanej náhrady je povinná využiť všetky možnosti, ktoré poskytuje právny poriadok SR vrátane dovolania, čo v prípade nároku na náhradu škody žalobcu z pracovného úrazu aj urobila. Ďalej poukázala na ustanovenie § 44a ods. 2 Zákona č. 284/1994 Z.z., podľa ktorého zamestnávateľ má právo, aby pri vzniku poistnej udalosti Sociálna poisťovňa za neho hradila preukázané nároky na náhradu škody na zdraví spôsobenej pracovným úrazom. Ďalej na ustanovenie § 44b ods. 1,2 citovaného zákona s tým, že ak zamestnávateľ uhradil zamestnancovi škodu, má právo aby Sociálna poisťovňa uhradila ním nahradenú škodu, až do výšky akej bol povinný nahradiť škodu tomuto zamestnancovi. Toto ustanovenie potvrdzuje povinnosť zamestnávateľa nahradiť zamestnancovi škodu vzniknutú v dôsledku pracovného úrazu a zároveň z neho vyplýva, že Sociálna poisťovňa nahradí zamestnancovi škody na zdraví, ktorá bola spôsobená pracovným úrazom až potom, keď ju neuhradí zamestnávateľ a zamestnávateľ o úhradu tejto škody požiada. Ustanovenie § 44b citovaného zákona sa výslovne odvoláva na § 44a ods. 2 zákona, ktoré zakotvuje právo zamestnávateľa a nie právo zamestnanca. Žalovaná ďalej uviedla, že vykonala množstvo úkonov týkajúcich sa vyplatenia náhrady škody, konkrétne citovala list právneho zástupcovi žalobcovi o postupoch Sociálnej povinnosti v súvislosti s náhradou škody podľa zákona 274/1994 Z.z., v ktorom zároveň uvádza, že Sociálna poisťovňa písomne vyzvala zamestnávateľa žalobcu na poskytnutie súčinnosti v súvislosti s výplatou nárokov podľa rozhodnutí príslušných súdov, a zároveň právneho zástupcu upozornila na skutočnosť, že spoločnosti Chemstro, a.s. Strážske bola uložená lehota na poskytnutie súčinnosti s tým, že nečinnosť spoločnosti bude považovaná za súhlas k vyplateniu nárokov žalobcovi podľa súdnych rozhodnutí. Zároveň Sociálna poisťovňa žiadala o zaslanie čestného vyhlásenia žalobcu o tom, že mu náhrada škody určená rozhodnutiami súdov nebola zamestnávateľom uhradená, a v prípade ak tak bude urobené v budúcnosti, bude o tom okamžite informovať Sociálnu poisťovňu, a odmietne prevziať náhradu s poukazom na to, že mu náhrada už bola vyplatená Sociálnou poisťovňou. Z čestného prehlásenia žalobcu z 21.8.2009 vyplýva, že mu bolo v rámci exekučného konania uhradených 17 405,32 Eur, čo potvrdilo správnosť postupu Sociálnej poisťovne, pretože v prípade ak by tak poisťovňa nepostupovala, došlo by k duplicitnej úhrade v tej sume, ktorá už bola žalobcovi poukázaná v exekučnom konaní. Ďalej žalovaná poukázala na znenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka s tým, že tento sankčný inštitút sa aplikuje na právne vzťahy, ktoré vznikli medzi účastníkmi v oblasti súkromného majetkového práva, kde je možné jeden subjekt záväzkového vzťahu označovať za veriteľa a druhý za dlžníka, pričom obidvaja majú rovnaký postavenie. Sociálna poisťovňa sa nedostala do postavenia dlžníka, a preto podľa jej názoru nevznikla povinnosť zradiť úroky z omeškania.

Po vykonanom dokazovaní súd zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Michalovce č.k. 9C/1263/2011-404 zo dňa 26.júna 2006 bola žalobcoY priznaná náhrada škody 2.985.397,50 Sk z dôvodu pracovného úrazu a boli mu priznané trovy konania vo výške 871, 24 Eur. Žalovaným v tomto konaní bol Chemstro, a.s. Strážske ako zamestnávateľ žalobcu za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, a to Sociálnej poisťovne v Bratislave. Krajský súd v Košiciach zmenil rozsudok prvostupňového súdu v konaní 2 Co 490/2006 zo dňa 24.4.2008 tak, že priznal náhradu škody v sume 6 655 312,50 Sk, ktorú bol povinný žalovaný Chemstro, a.s. Strážske zaplatiť do 5 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie Krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 23.6.2008 a vykonateľnosť 29.6.2008. Odvolací súd samostatným uznesením rozhodol aj o trovách konania a to tak, že v rozhodnutí 2Co 490/2006 zo dňa 27.mája 2008 priznal žalobcovi aj trovy konania v sume 1 542 892,50 Sk, ktoré bol povinný žalovaný ako zamestnávateľ žalobcu zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Proti rozhodnutiu, ktorým bola priznaná žalobcovi náhrada škody titulom pracovného úrazu podal vedľajší účastník Sociálna poisťovňa dovolanie, ktoré bolo rozsudkom Najvyššieho súdu 5 Cdo 20/2009 zamietnuté, a v časti odmietnuté, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 8.7.2009. Po rozhodnutí dovolacieho súdu Sociálna poisťovňa pristúpila k plneniu náhrady škody priznanej právoplatnými rozhodnutiami súdov, a dňa 4.9.2009 poukázala plnenie na účet žalobcu.

Z exekučných konaní tunajšieho súdu 18Er/209/2008 a 12Er/323/2008 bolo zistené, že voči povinnému Chemstro, a.s. Strážske sa viedli exekučné konania na vykonanie exekúcie , a to v prípade konania 18Er/309/2008 na sumu týkajúcu sa náhrady škody z pracovného úrazu vo výške 6 655 312,50 Sk, a v prípade konanie 12Er/323/2008 sa proti povinnému Chemstro, a.s. Strážske viedlo konanie týkajúce sa vymáhania trov konania právoplatne priznaných v konaní 9C/1263/2001 tunajšieho súdu.

Žalobca vo svojom komplexnom písomnom stanovisku zo dňa 6.3.2013 zotrval na tom, že žalovaný nárok je voči Sociálnej poisťovni daný, pretože pri povinnosti žalovanej poskytnúť úroky z omeškania žalobca postupoval v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu SR č.k. 2 Cbo 202/2004 ale ja v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu SR č.k. 4Cd 860/2007, keď primárne pri uplatnení základných nárokov označil ako žalovaného zamestnávateľa, a až po odmietnutí žalovanej plniť svoju zákonnú povinnosť uhradiť žalobcovi súdom právoplatne priznané odškodnenie v celom rozsahu, označil Sociálnu poisťovňu ako žalovanú v samotnej žalobe na plnenie jej povinnosti vyplatiť za poisteného zamestnávateľa náhradu škody. Legitímnemu postupu žalobcu pri domáhaní sa svojich nárokov neodporuje ani predložený rozsudok Krajského súdu v Košiciach 1 Co/58/2009 a stanovisko Najvyššieho súdu SR Cpj 9/2006. Žalovanou vyznačená časť odôvodnená rozsudku Krajského súdu v Košiciach 1Co/58/2009 „aj na účely poskytovania úrazových dávok je však zamestnanec označený ako poškodený (§ 83 zákona) čo vlastne znamená jeho postavenie v zodpovednostnom vzťahu so zamestnávateľom“, nemá na viac podľa názoru žalobcu žiadny vecný súvis s nárokom uplatňovaným v predmetnom konaní, t.j. nárokom na splnenie povinnosti žalovanej vyplatiť za poisteného zamestnávateľa právoplatne priznané odškodnenie, a to v súvislosti s prechodom uhradzovacej povinnosti zo zamestnávateľa na žalovanú v zmysle § 44a ods. 2 spojený s § 44b ods. 1 Zákona č. 274/1994 Z.z., o Sociálnej povinnosti v znení neskorších predpisov. Tak isto namietol účelovo vyňatý text zo stanoviska Cpj 9/2006 zo strany žalovanej kde je uvedené, že Sociálnu poisťovňu nemožno považovať za právnu nástupkyňu zamestnávateľov, pretože citovaný text nie je súčasťou prijatého stanoviska Občianskoprávneho a správneho kolégia Najvyššieho súdu a je obsiahnutý v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 26.1.2006 4Cdo/183/2005, ktoré viedlo práve k prijatiu zjednocujúceho stanoviska. Toto stanovisko navyše rieši problematiku, ktorá vôbec nesúvisí s prejednávanou vecou, pretože ide o otázku právomoci všeobecných súdov rozhodovať o nárokoch na náhradu škody pred 1.1.2004. V kontextu rozhodnutia izolovaná veta zjavne súvisí s prijatím zákona č. 641/2003 Z.z., o sociálnom poistení a nahradením zákonného poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škody pri pracovnom úraze a chorobe z povolania úrazovým poistením. Žalobca sa znovu odvolával na znenie ustanovenie § 44a ods. 2 a 44b ods. 1 Zákona č. 274/1994 Z.z.. o sociálnej poisťovni, a vzhľadom na možnosť rôznych spôsobov výkladu citovaných ustanovení dáva do pozornosti súdu Ústavným súdom SR formulovanú zásadu prednosti ústavne komfortného výkladu práva. V súlade s prezentovanou zásadou ústavne komfortného výkladu by mal súd interpretovať § 44a ods. 2 spojený s § 44b ods. 1 Zákona č. 274/1994 Z.z., spôsobom, ktorý poskytne žalobcovi plnohodnotnejšiu garanciu zachovania jeho legitímneho práva na ochranu vlastníctva v článku 20 Ústavy SR. Ďalej nesúhlasil s tvrdením žalovanej, že späťvzatie žaloby a následne zastavenie konania Krajským súdom v časti úrokov z omeškania tvorí prekážku rozsúdenej veci, pretože je v rozpore s ustálenou judikatúrou všeobecných súdov.

Žalovaný vo svojom podaní zo dňa 31.1.2013 zotrval na stanovisku, že Sociálna poisťovňa z hľadiska hmotného práva nikdy nebola a nie je nositeľkou zodpovednosti za škody zdravia žalobcom pri práci. Na poukazovaný rozsudok žalobcu 2Cdo/202/2004 uviedla, že toto rozhodnutie riešilo zásadnú otázku pasívnej legitímácie poisťovne pri uplatnení práva a povinnosti vyplývajúcich zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou motorového vozidla, a s predmetom konania v tejto veci nesúvisia. Naopak právna úprava zodpovednosti za škodu pre pracovný úraz a chorobu z povolania tak v súčasnom a predchádzajúcom Zákonníku práce je konštruovaná ako objektívna zodpovednosť a za pracovný úraz, resp. chorobu z povolania zodpovedal výlučne zamestnávateľ. Sociálna poisťovňa vstúpila do týchto pracovnoprávných vzťahov medzi zamestnávateľom a zamestnancom od 1.4.2002 na základe zákona č. 311/2001 Z.z., keď ako vykonávateľ poistenia zodpovednosti zamestnávateľa zabezpečovala výplatu náhrady škody na zdraví za poistením zamestnávateľov. Poistený zamestnávateľ mal na základe poistného vzťahu právo, aby Sociálna poisťovňa pri vzniku poistnej udalosti za neho hradila preukázané nároky na náhradu škody na zdraví spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, avšak plnenie za poisteného zamestnávateľa sa vykonávalo výlučne na hmotnoprávnej báze aktuálne platného Zákonníka práce. Od účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z., t.j. od 1.1.2004 je Sociálna poisťovňa vykonávateľom sociálneho poistenia, a v rámci neho aj úrazového poistenia. Poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4Cdo 160/2007, v ktorom sa okrem iného riešila aj otázka právneho posúdenia, či je Sociálna poisťovňa podľa § 44a ods. 1 a § 44b ods. 1 Zákona č. 274/1994 Z.z., v súdnych konaniach o náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom vecne, pasívne legitimovaná. Tak isto poukázali na rozsudok Krajského súdu v Košiciach 1 Co /58/2009 a na stanovisko občianskoprávneho a správneho kolégia č.k. Cpj 9/2006. Tak isto žalovaná poukázala na to, že v konaní 10C/175/2008 o zaplatenie 2 985 937,50 Sk žalobca zobral žalobný návrh v časti istiny a úroku z omeškania späť ako sám uviedol z dôvodu finančného plnenia v prospech žalobcu, ktorý je predmetom konania, a teda svoj návrh berie späť. Rozhodnutie prvostupňového súdu spojený s rozsudkom Krajského súdu Košice nadobudlo právoplatnosť, preto tvorí prekážku rozsúdenej veci v časti o zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 2 985 937,50 Sk.

Po vykonanom dokazovaní súd vec právne posúdil takto:

Podľa § 1a zák. č. 274/1994 Z.z., (ďalej len zákon), tento zákon upravuje aj právne vzťahy z poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania 1) (ďalej len "poistenie zodpovednosti za škodu") a vykonávanie poistenia zodpovednosti za škodu Sociálnou poisťovňou.

Podľa § 3 ods. 2 písm. c) zákona, Sociálna poisťovňa zabezpečuje výplatu náhrady škody na zdraví spôsobenej pracovným úrazom a chorobou z povolania (ďalej len "náhrada škody") podľa tohto zákona a podľa osobitného predpisu, 1)

Podľa § 44a ods. 2 zákona, zamestnávateľ má právo, aby pri vzniku poistnej udalosti Sociálna poisťovňa zaň hradila preukázané nároky na náhradu škody na zdraví spôsobenej pracovným úrazom, ku ktorému došlo počas trvania poistenia zodpovednosti za škodu, a chorobou z povolania, ktorá bola prvý raz preukázaná počas poistenia zodpovednosti za škodu.

Podľa § 44b ods. 1 zákona, sociálna poisťovňa uhradí náhradu škody podľa § 44a ods. 2 zamestnancovi, u ktorého vznikla škoda na zdraví spôsobená pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, v slovenských korunách.

Podľa § 44b ods. 2 zákona, ak zamestnávateľ uhradil zamestnancovi uvedenému v odseku 1 škodu alebo jej časť podľa § 44a ods. 2, má právo, aby Sociálna poisťovňa uhradila ním nahradenú škodu, a to až do výšky, v akej bol povinný nahradiť škodu tomuto zamestnancovi.

Podľa § 44d ods. 1 zákona, sociálna poisťovňa poskytne náhradu škody najneskôr do 15 dní od skončenia zisťovania nevyhnutného na určenie rozsahu povinnosti plniť.

Podľa § 44d ods. 2 písm. b) zákona, zisťovanie nevyhnutné na určenie rozsahu povinnosti Sociálnej poisťovne plniť je skončené, ak zamestnávateľ preukáže dôvody na čiastočné zbavenie sa zodpovednosti za škodu a so súhlasom Sociálnej poisťovne alebo s jej dodatočným schválením dohodne

so zamestnancom uvedeným v § 44b ods. 1 výšku náhrady škody alebo ak je výška náhrady škody určená vykonateľným rozhodnutím príslušného súdu.

Podľa § 44e ods. 5 zákona, zamestnávateľ v konaní o náhrade škody, ktorú má Sociálna poisťovňa nahradiť, postupuje v súlade s pokynmi Sociálnej poisťovne, dohodne sa s ňou o tom, kto ho bude v tomto konaní zastupovať. Ak zamestnávateľ bez súhlasu Sociálnej poisťovne nevznesie námietku premlčania alebo ak sa zaviazá bez tohto súhlasu premlčanú pohľadávku uznať, Sociálna poisťovňa nie je povinná plniť.

Podľa § 259 ods. 1 č. 461/2003, v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len "peňažná náhrada") a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení uplatneného nároku súd dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, pretože žalovaná nie je v konaní vecne pasívne legitimovaná.

Žalobca si uplatnil voči žalovanej nárok na úroky z omeškania na tom základe, že žalovaná neplnila náhradu škody, ktorá vznikla žalobcovi pri pracovnom úraze v lehote, ktorá bola stanovená v rozhodnutí súdu, t.j. do 28.3.2008, resp. do 14.7.2008, ale urobila tak až 4.9.2009 potom, ako bolo zamietnuté jej dovolanie voči rozsudku o náhrade škody. Žalobca svoj nárok právne odôvodnil ustanoveniami §§ 44a ods. 2, 44a ods. 3, 44a ods. 4 a 44b ods. 1 zák. č. 274/1994 Z.z.

Žalobca aj žalovaný pri hájení svojich právnych názorov poukazovali na platnú judikatúru odvolacích aj dovolacích súdov, súd sa však právnymi názormi vyslovenými v judikátoch i stanoviskách nebude zaoberať, pretože aj na strane žalobcu aj žalovaného často išlo o časti rozhodnutí vytrhnutých z kontextu alebo aj o rozhodnutia, ktoré sa týkali iných nárokov a na inom právnom základe a analógia pre toto konanie nebola namieste.

Podstatným podľa názoru súdu bolo posúdenie otázky, či poškodený z pracovného úrazu má priamy nárok voči Sociálnej poisťovni na plnenie z pracovného úrazu pred 1.1.2004, a analogicky potom aj na odvodené nároky, akým by mali byť aj úroky z omeškania v prípade nedodržania lehoty splatnosti priznanej náhrady škody.

Keďže u poškodeného pracovný úraz vznikol pred 1.1.2004, teda pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ustanovenia § 259 o nároku na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom, ktorý vznikol pred 1. januárom 2004, o ktorom nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Týmito predpismi bol Zákonník práce a zák. č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni v jeho znení do 31.12.2003.

Zákonník práce vo svojich ustanoveniach o náhrade škody stanovuje objektívnu zodpovednosť zamestnávateľa pri náhrade škody z pracovného úrazu, upravoval však rozdielne rozsah náhrady škody pri pracovnom úraze pred 1.1.2004 a po 1.1.2004, ako aj spôsob jej výplaty. Kým do 1.1.2004 zamestnávateľ poskytoval náhradu za stratu na zárobku alebo stratu na dôchodku, bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, účelne vynaložené náklady spojené s liečením a vecnú škodu, po 1.1.2004 uhrádza už iba vecnú škodu, ostatné nároky uhrádza Sociálna poisťovňa z úrazového poistenia (§13 ods. 3 zák. 461/3003 Z.z.). Nároky, ktoré z pracovného úrazu zamestnancovi vyplývali pred 1.1.2004, mal podľa § 198 ods. 1 Zákonníka práce uspokojovať priamo zamestnávateľ v tam stanovenom rozsahu a v prípade súdnych sporov medzi zamestnancom a zamestnávateľom o náhradu škody, vecne pasívne

legitimovaným v konaní bol zamestnávateľ. Povinnosť uhradiť škodu tak zaťažovala iba zamestnávateľa do prijatia novely zák. č. 274/1994 o sociálnej poisťovni (zák. č. 242/2001 Z.z.), keď k už tam obsiahnutým druhom poistenia pribudlo aj poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom a chorobu z povolania. Po tejto novele už mal právo zamestnávateľ, aby na základe úrazového poistenia za neho plnila poisťovňa, nezbavovalo ho to však jeho povinnosti škodu nahradiť. Vecná pasívna legitímácia iného orgánu ako zamestnávateľa nevyplývala zo žiadneho právneho predpisu. Po 1.1.2004 právo na úhradu nárokov z úrazového poistenia má už priamo zamestnanec, pretože to korešponduje s obsahom ustanovenia § 17 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. (nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom).

Pokiaľ sa žalobca odvolával na ustanovenia §§ 44a ods. 2, 44a ods. 3, 44a ods. 4 a 44b ods. 1 zák. č. 274/1994 Z.z., podľa názoru súdu ide o nepochopenie Zákona č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni. Zákon v § 1a ustanovoval, že tento zákon upravuje aj právne vzťahy z poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania a vykonávanie poistenia zodpovednosti za škodu Sociálnou poisťovňou. Išlo teda o poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a z toho vyplývajúce práva zamestnávateľa pri vzniku poistnej udalosti. Ustanovenie § 44a ods. 2 priamo hovorí, že ZAMESTÁVATEĽ má právo, aby pri vzniku poistnej udalosti Sociálna poisťovňa ZAŇ hradila preukázané nároky na náhradu škody, v tomto prípade z pracovného úrazu. Ide teda o právny vzťah zamestnávateľ-sociálna poisťovňa a nie zamestnanec-sociálna poisťovňa, pretože takýto výklad nemá oporu v zákone. Zákon podľa názoru súdu v ustanovení § 44a ods. 2 dostatočne jasne určuje, že právo z úrazového poistenia patrilo zamestnávateľovi a nie zamestnancovi, pretože pre vzťah zamestnávateľ - zamestnanec sa mohli v rozhodnom čase pri náhrade škody aplikovať iba ustanovenia Zákonníka práce. Tomu zodpovedal aj priebeh náhrady škody, keď zamestnanec žaloval priamo svojho zamestnávateľa a povinnosť uhradiť škodu bola rozhodnutím súdu uložená zamestnávateľovi žalobcu a nie Sociálnej poisťovni. Zákon v ustanovení § 44d síce ukladá lehotu 15 dní na poskytnutie náhrady škody zo strany Sociálnej poisťovne od skončenia zisťovania nevyhnutného na určenie rozsahu povinnosti plniť (v tomto prípade od vykonateľného rozhodnutia súdu), z toho však nevyplýva, že dodržania tejto lehoty sa ma právo dožadovať zamestnanec priamo proti poisťovni. Toto ustanovenie zákona treba chápať v kontexte ustanovenia § 44a ods. 2 a § 1a, ide teda o právo zamestnávateľa a postup Sociálnej poisťovne upravený v ustanoveniach §44a a nasl.

Súd znovu poukazuje na to, že povinnosť nahradiť žalobcovi škodu bola rozhodnutím súdu uložená zamestnávateľovi žalobcu a nie poisťovni. Preto ak zamestnávateľ žalobcu neplnil podľa právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, dostal sa do omeškania s plnením peňažného záväzku, a teda zamestnávateľ je povinný uhradiť žalobcovi úroky z omeškania. Ak by bolo preukázané, že napriek riadnej spolupráci zamestnávateľa a poisťovne, ktorú predpokladá ustanovenie § 44e zákona, táto si nespĺnila povinnosť zaplatiť náhradu škody riadne a včas, mal by podľa názoru súdu zamestnávateľ právo proti poisťovni na náhradu škody vo výške úrokov z omeškania, ktoré musel poškodenému zaplatiť.

Pokiaľ sa žalobca odvoláva aj na znenie § 44b ods. 1 zákona, z ktorého by malo vyplývať právo žalobcu na priamy nárok voči sociálnej poisťovni, dokonca Sociálnu poisťovňu na jednom mieste nazýva právnu nástupkyňou zamestnávateľa ex lege podľa ust. § 44b ods. 1 zák. č. 242/2001 Z.z., súd sa s týmto názorom nestotožňuje. Podľa § 44b ods. 1 zákona, sociálna poisťovňa uhradí náhradu škody podľa § 44a ods. 2 zamestnancovi, u ktorého vznikla škoda na zdraví spôsobená pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, v slovenských korunách. Podľa názoru súdu toto ustanovenie zákona iba určuje, že náhrada škody sa vypláca priamo zamestnancovi (určuje teda platobné miesto pre výplatu vzniknutého nároku) a ďalej upresňuje, že náhrada škody môže byť vyplatená iba v slovenských korunách. Aj po zavedení úrazového poistenia novelou 242/2001 Z.z., zamestnávateľ nebol zbavený povinnosti uhradiť škodu na zdraví svojho zamestnanca, mal však právo požadovať, aby za neho plnila poisťovňa. Súd v tomto kontexte poukazuje na to, že ustanovenia o náhrade škody (§44a a nasl.), boli do zákona 274/1994 Z.z. zavedené novelou 242/2001 Z.z., dotedy zákon neupravoval úrazové poistenie. Znamená to, že okrem už existujúceho poistenia sa zaviedlo aj nové poistenie zamestnávateľa, a to úrazové. Poisteným bol preto zamestnávateľ a ako bolo zdôvodnené vyššie, z tohto poistenia vyplývali práva a povinnosti iba pre zamestnávateľa a nie zamestnanca. Súdu tiež nie je

celkom zrejmé, z čoho odvodzuje žalobca právne nástupníctvo Sociálnej poisťovne za zamestnávateľa. Ani zákon 461/2003 Z.z. nehovoril o nástupníctve sociálnej poisťovne v už prebiehajúcich konaniach, pretože podľa ustanovenia § 259 zák. 461/2003 Z.z. sa nároky z pracovných úrazov pred 1.1.2004 dokončia podľa doterajších predpisov, a podľa ustanovenia § 272 ods. 1 Zák. 461/2003 Z.z. poisťovňa preberala od zamestnávateľa iba výplatu plnení ktoré vznikli pred 26.11.1993 a tiež preberala výplatu plnení od zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu. Iné právne nástupníctvo zákon 461/2003 Z.z., ale ani novela 242/2001 Z.z., či novela Zákonníka práce v tomto smere neriešili.

O trovách konania súd rozhodol tak, že ich úspešnému žalovanému nepriznal, pretože tento si náhradu trov konania neuplatnil v lehote 3 dní od vyhlásenia rozsudku a zo spisu mu žiadne trovy nevyplývali (§151 ods. 1,2 O.s.p.).

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na tunajšom súde.

Ak povinnosť uložená v tomto rozhodnutí nebude splnená, môže sa oprávnená osoba svojho nároku domáhať návrhom na vykonanie exekúcie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť:

- proti ktorému rozhodnutiu smeruje,
- v akom rozsahu sa napáda,
- v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny
- a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., to znamená, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

§ 42 ods. 3 O.s.p.

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné:

- ktorému súdu je určené
- kto ho robí
- ktorej veci sa týka
- čo sa podaním sleduje
- musí byť podpísané a datované

Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (položka 21 Sazdobníka súdnych poplatkov)